

Dr. Szalka András emlékére

Dr. Szalka András a magyar infektológusok közösségének meghatározó alakja 2014. március 3-án elhunyt.

Dr. Szalka András 1941-ben Budapesten született. A budai Toldy Ferenc gimnáziumban érettségizett, osztályfőnöke volt Dr. Antall József. Valamennyi osztálytársával együtt, politikai okokból

azzal büntették, hogy az érettségét követően nem nyerhettek felvételt egyetlen magyarországi egyetemre sem. Egy évig segédmunkás volt, majd Debrecenben kezdte meg egyetemi tanulmányait. Debrecenben az NB I-s csapatban futbalozott. A harmadik év befejezését követően került a Budapesti Orvostudományi Egyetemre. A végzést követően került a Szent László Kórházba, ahol nyugállományba vonulásáig dolgozott. A kórház meghatározó egyénisége volt, orvos igazgatóként és osztályvezető főorvosként ment nyugdíjba 2005-ben.

Mint kórházvezető és osztályvezető korán megértette, hogy csupán a tradicionális fertőző betegségeknek tekintett kórképekkel sem a kórháznak, sem munkatársainak nem lehet jövőképe. A mellette dolgozó kollégákat a határterületek megismerésére sarkallta, így szereztek immunológiai és onkológiai szakvizsgát. Döntő szerepe volt abban, hogy ma, a Szent László Kórház vezető szerepet tölt be a hematológiában, csontvelő transzplantációban, a gasztrointesztinális tumorok onkológiai ellátásában. A kórházban az új szakterületek rendelkezésére állt az országban egyedülálló teljes vertikumú klinikai mikrobiológiai laboratórium és az infektológiai háttér. Nem rajta múltott, hogy az ebben rejlő lehetőségek részben kihasználatlanul maradtak.

Pályája kezdetétől rendszeresen publikált. A Magyar Orvosi Bibliográfia 162 közleményét tartja nyilván. Korai közleményei a hagyományos fertőző betegségekkel, ezen belül is zoonosisokkal foglalkoztak, de korán felismerte a modern infektológia feladatait. Itthon elsőként publikált a legionellózisról, a Chlamydia pneumoniae fertőzésekről. Két olyan téma volt, melyek munkásságát végigkísérték. A szepszis és pneumococcus fertőzések ma is a legaktuálisabb kérdések közé tartoznak. Számos szakkönyv szerkesztője illetve társszerzője volt. Fejezeteket írt az első Infektológia c. tankönyvnek. Korábban Fertőző Betegségek címmel létezett tankönyv, a címváltozás jelezte, hogy megváltozott, új feladatai vannak a fertőző betegségekkel foglalkozó szakembereknek. Nyerges Gáborral közösen alapította az azóta megszűnt, de a szakma rangját meghatározó folyóiratot, az Infektológiai és Klinikai Mikrobiológia c. periodikát. Az újság már címében is bizonyította, hogy a két

egymás nélkül nem létező szakma együttműködése elengedhetetlen. Dr. Szalka András egyszerre volt tagja az Infektológiai és a Klinikai mikrobiológiai Szakmai Kollégiumnak. Utolsó közleményei már betegsége alatt születettek. Minden, az infektológia aktuális kihívását érintő kérdésre figyelt. Egész munkásságát végigkísérte az infektológia elismertetéséért vívott küzdelem. Gondolatait, melyek ma is aktuálisak a LAM töprengő rovatában foglalta össze 2007-ben [1]. Ezt írta: „A klinikai mikrobiológiához és az epidemiológiához szorosan kapcsolódik az infektológia kellő színvonalú működése. E szakmák gondjait ismertetni nem feladatom, annyi azonban tudható, hogy mindkettő padlón van.”

Kiváló előadó volt, az alapellátásban dolgozó kollégák éppúgy tanulhattak előadásából, mint az infektológusok vagy az intenzív terápiával foglalkozó és manuális szakemberek. Tíz éven át tanított egészségügyi szakközépiskolában. Rendszeresen adott elő az Állatorvos Tudományi Egyetemen is. Közvetlen kollégái és az osztályán megforduló fiatalok generációi egy a szakmájának elkötelezett szakembert ismerhettek meg és „fertőződhetek” meg infektológiai ismeretekkel.

Úttörő volt a konzultatív infektológia területén, ahol a az Országos Baleseti Sebészeti Intézetben, az Intenzív Osztályon tartott rendszeres vizitek jelentették a kezdetet. Az ott szerzett tapasztalatok indították el erre a tevékenységre közvetlen munkatársait is. Az ottani együttműködése Dr. Losonczy Györggyel vezetett a Kórházi Epidemiológia című könyv megszületéséhez. Ez a könyv is szemléletváltozást hozott, iatrogén infekciók helyett ma az egészségügyi ellátással összefüggő és nozokomiális fertőzésekről beszélünk.

Részben már nyugdíjba vonulása után a Dél-Pesti Kórház, a Szent Imre Kórház, a Szív és Érsebészeti Klinika, a Kútvölgyi Klinikai Tömb Intenzív osztálya jelentették a további helyszíneket konziliáriusi munkájában, egész addig, míg a betegség le nem győzte.

A Magyar Infektológiai és Klinikai Mikrobiológia Társaság Gerlőczy Zsigmond emlékéremmel ismerte el tevékenységét.

Sokszíniú egyéniség volt. A labdarúgást a László Kórházban folytatta. A folyamatos önképzésnek nem csak a szakirodalom tanulmányozása képezte részét, de kínai és héber nyelvleckéket is vett. Emberségét, segítőkészségét nem csak közvetlen környezete, és betegei ismerhették. Utolsó útjára nem csupán orvosok, tanítványai és nővérek, de a kórház portásai is elkísérték. Személyében az IME – az egészségügyi vezetők szaklapja szerkesztőbizottsága gyászolja az első, 2012-es évben kiadott IME előadói díj nyertesét, lapunk szerzőjét.

[1] Dr. Szalka András Van-e szükség infektológusokra? LAM 17;102-104.